

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Фізико-математичний факультет

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

Сумського державного

педагогічного

університету імені А.С.

Макаренка

Юрій ЛЯННОЙ

2024 р.

Програма вступного випробування до аспірантури
зі спеціальності 015 Професійна освіта

Розглянута на засіданні
приймальної комісії

«28» Березня 2024 р.

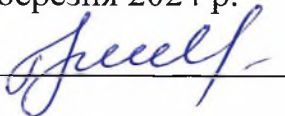
Протокол № 5

Суми 2024

Програма вступного випробування до аспірантури
зі спеціальності 015 Професійна освіта

Програма розглянута на засіданні кафедри інформатики

Протокол № 8 від «26» березня 2024 р.

Завідувач кафедри Неля ДЕГТЯРЬОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування покликана здійснити інтегральний моніторинг підготовленості вступника до аспірантури за спеціальністю 015 Професійна освіта, зокрема, виявлення рівня сформованості спеціальних (професійних, цифрових) компетентностей, достатнього для опанування освітньо-наукової програми «Професійна освіта. Цифрові технології».

Програма вступного іспиту підготовлена у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. (зі змінами); Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами); Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167; Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України затверджених наказом МОН України від 15.10.2020 р. № 1274 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09 грудня 2020 року за № 1225/35508); Переліку галузей знань і наукових спеціальностей, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (зі змінами).

Розділи програми вступного випробування охоплюють питання щодо державних нормативно-правових та концептуальних документів з професійної освіти, методологічних основ досліджень, теорії професійної освіти, методики професійної освіти, цифрових технологій у професійній освіті.

До програми додається список рекомендованої літератури, критерії оцінювання знань і вмінь.

Складаючи іспит, здобувач/здобувачка повинен/повинна:

- виявити обізнаність у законодавчих, нормативних документах у сфері освіти, у т.ч. професійної освіти;
- знати і вміти використовувати у науковому дослідженні основні положення праць науковців з питань професійної освіти;
- продемонструвати ґрунтовні знання:
 - основних понять та історико-педагогічних проблем розвитку вищої педагогічної освіти в Україні та в закордонних країнах;
 - тенденцій розвитку основних педагогічних теорій і систем;
 - про людину як суб'єкта освітнього процесу, вікові, індивідуальні особливості, професійні схильності та інтереси, соціальні фактори розвитку студента;
 - про сучасні педагогічні технології у сфері професійної освіти;
 - про організацію освітнього процесу в різних закладах освіти;
 - у галузі використання цифрових технологій в освіті і науці, технологій навчання e-learning, m-learning, b-learning, зокрема комп'ютерного супроводу освітнього процесу, розробки електронних освітніх ресурсів та їх

використання, спеціалізованого програмного забезпечення в різних галузях знань;

— виявити уміння:

- аналізувати, порівнювати окремі педагогічні теорії;
- систематизувати різні підходи до наукової проблеми;
- творчо застосовувати дослідницькі напрацювання теоретиків професійної педагогіки в освітній діяльності;
- прогнозувати основні шляхи подальшого розвитку вищої педагогічної освіти в Україні;
- творчо застосовувати цифрові технології для аналізу, узагальнення та систематизації даних різних форматів, кількісної обробки даних тощо.

Форма проведення - усний іспит державною мовою.

Зміст програми відображено у 20 екзаменаційних білетах та в переліку орієнтовних питань для вступників.

Програмою передбачено творче завдання як обґрунтування дослідницької пропозиції вступника з проблеми професійної освіти, що презентує коло його наукових інтересів.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1

ДЕРЖАВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Законодавство України про освіту. Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про професійний розвиток працівників», «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (1998, зі змінами від 05.11.2020), «Про наукову і науково-технічну діяльність». Закон України «Про фахову передвищу освіту» (2019).

Національна доктрина розвитку освіти. Нормативно правові документи, що регулюють діяльність системи освіти, визначають основні напрями її реформування.

Державні стандарти. Стандарти вищої освіти України. Стандарти професійної освіти.

Освітньо-професійні й освітньо-наукові програми. Ліцензування і акредитація освітніх програм.

Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»

Професійний стандарт «Педагог професійного навчання».

Органи управління вищою освітою України. Ліцензування освітньої діяльності ЗВО. Акредитація спеціальностей у ЗВО.

Соціальне партнерство як засіб оновлення змісту професійної освіти.

Система забезпечення якості вищої освіти. Національна агенція забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) та напрями її діяльності

Національна рамка кваліфікацій. Дескриптори. Градація освітніх і наукових рівнів у Національній рамці кваліфікацій.

Структура закладів професійної освіти. Управління закладами професійної освіти.

Організація освітнього процесу в закладах професійної (професійнотехнічної), фахової передвищої та вищої освіти. Проблеми та недоліки організації освітнього процесу.

Нормативно-правове регулювання організації освітнього процесу. Виховний процес у закладах професійної освіти.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Поняття методології, рівні методології. Поняття методології педагогіки.

Система педагогічних наук. Предмет професійної педагогіки. Зв'язки професійної педагогіки з іншими науками. Основні категорії професійної педагогіки: професійна освіта, професійне навчання, професійний розвиток людини.

Фундаментальні, прикладні, порівняльні дослідження, їх характеристика.

Методологічні засади наукового дослідження. Організація і логіка педагогічного дослідження.

Методологічні підходи в освіті (системний, андрагогічний, аксіологічний, синергетичний, акмеологічний, праксеологічний, компетентнісний, інтегративний).

Теоретичні методи науково-педагогічного дослідження. Теоретичний аналіз і синтез як методи педагогічного дослідження. Методи наукового пізнання.

Емпіричні методи науково-педагогічного дослідження. Бесіда й анкетування як методи педагогічних досліджень. Методи тестування в педагогічних дослідженнях. Вивчення й узагальнення передового педагогічного досвіду в закладах професійної освіти. Діагностика реальних можливостей здобувачів освіти під час експериментальнодослідницької діяльності.

Моделювання як метод дослідження.

Педагогічний експеримент і його роль для освіти. Види педагогічного експерименту. Етапи експерименту. Шляхи впровадження наукових результатів і висновків у практику роботи професійних навчальних закладів.

РОЗДІЛ 3

ТЕОРІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Поняття «професійна освіта». Моделі професійної освіти. Національні системи професійної освіти. Система неперервної професійної освіти:

теоретичні основи, зміст. Тенденції розвитку неперервної освіти в Україні. Андрагогіка як наука про освіту дорослих.

Основні категорії професійної педагогіки та їх характеристика.

Професійна освіта в Україні у працях видатних педагогів (С.Гончаренко, Р.Гуревич, О.Дубасенюк, І.Зязюн, Н.Ничкало, В.Радкевич та ін.).

Сучасні системи професійної освіти у розвинених країнах світу.

Порівняльна характеристика стану професійної освіти в різних країнах.

Система освіти України. Мета, завдання та принципи професійної освіти. Вища освіта. Післядипломна освіта. Дистанційна освіта. Самоосвіта.

Реформування професійної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Особливості реформування професійної (професійно-технічної), фахової передвищої і вищої освіти. Інтеграція системи освіти України до Європейського освітнього простору.

Фундаментальні принципи розвитку сучасної освіти. Формальна, неформальна, інформальна освіта. Принципи реалізації ідеї неперервної професійної освіти. Інноваційні процеси в розвитку професійної освіти.

Професійна компетентність викладача. Роль викладача в якісній підготовці фахівців різних галузей. Концептуальні засади неперервного розвитку педагогічної майстерності вчителя (викладача).

Мета, завдання і принципи професійної освіти. Здобувач освіти як суб'єкт освітнього процесу. Навчальний час здобувача освіти. Права та обов'язки здобувачів освіти. Інтеграція навчальної і наукової діяльності.

Організація освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Проблеми та недоліки організації освітнього процесу. Нормативно-правове регулювання організації освітнього процесу. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

Дуальна освіта. Виробниче навчання, його зв'язок з теоретичними заняттями. Зміст виробничого навчання. Логіка процесу професійного (виробничого) навчання.

Дидактичні проблеми організації та змісту практичної підготовки

Теорія і методика виховної роботи у професійних освітніх установах. Методи, форми і технології виховання у професійній педагогіці. Формування особистості майбутнього робітника в професійних закладах освіти. Інститут кураторства.

РОЗДІЛ 4

МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Дидактичні особливості викладання навчальних дисциплін. Категорії дидактики. Провідні дидактичні принципи.

Загальні і спеціальні методи навчання. Класифікація методів навчання.

Загальна характеристика методів професійного навчання. Учіння й інструктаж. Словесні методи виробничого навчання. Наочно-демонстраційні

методи виробничого навчання. Практичні методи виробничого навчання. Система вправ як основний метод виробничого навчання. Активні методи навчання.

Психолого-педагогічні вимоги до лекції в сучасній системі професійної освіти. Конспект лекції, його функції. Мета та функції практичних занять. Форми семінарських занять, методичні вимоги до їх підготовки та проведення. Лабораторне заняття, його мета і особливості побудови, підготовка, методика проведення. Інноваційні підходи до підготовки та проведення навчальних занять у системі професійної освіти.

Педагогічні технології та інноваційні процеси у професійній освіті. Сутність та основні принципи педагогічних технологій.

Шляхи і засоби усунення дублювання навчального матеріалу в спеціальних предметах і предметах загальноосвітнього циклів. Урок (лекція) теоретичного навчання в професійних навчальних закладах.

Особливості використання мультимедійних засобів під час вивчення навчальних дисциплін.

Реалізація діяльнісного підходу в навчанні.

Методи і прийоми диференційованого вивчення спеціальних дисциплін. Рівнева диференціація під час навчання предметів професійно-технічного циклу. Методика використання комп'ютерів на заняттях.

Реалізація міжциклових і міжпредметних зв'язків.

Диференційований підхід до навчання учнів і студентів.

Методи навчання та активізації пізнавальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю. Вимоги та критерії до вибору методів навчання.

Методика повторення навчального матеріалу під час вивчення спеціальних дисциплін. Повторення, контроль і корекція знань і умінь учнів зі спеціальних предметів. Організація і методика виконання письмової екзаменаційної (курсової, дипломної) роботи.

Методика проведення занять виробничого навчання. Реалізація міжпредметних зв'язків під час виробничого навчання. Методика підготовки і проведення інтегрованих уроків, лекцій, практичних занять.

Розвиток професійних інтересів учнів (студентів) під час вивчення спеціальних предметів. Навчання учнів (студентів) професійної школи на досвіді новаторів виробництва. Значущість попередньої, поточної і остаточної професійної діагностики в підготовці кваліфікованих кадрів в системі професійної освіти.

Спільна робота викладача спеціальних дисциплін і майстра виробничого навчання з керівництва технічною творчістю учнів (студентів).

Самостійна робота учнів і студентів. Методичні прийоми активізації самостійної роботи.

Науково-дослідна робота студентів та навчально-дослідна робота учнів, принципи і форми її організації. Студентське наукове товариство.

РОЗДІЛ 5 ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Цифрові технології (ЦТ). Ретроспектива розвитку ЦТ. Провідні напрями використання ЦТ в освіті.

ЦТ в освітньому процесі. Специфіка використання спеціалізованих комп'ютерних засобів у професійній освіті. Специфіка впровадження ЦТ в освітній процес закладів освіти.

Електронні освітні ресурси: сутність, функції, класифікація, особливості використання в освітньому процесі.

Відкрита освіта. Відкриті освітні ресурси. Найпоширеніші платформи відкритої освіти.

Спеціалізоване програмне забезпечення. Приклади для окремих галузей знань. Педагогічні програмні засоби. Переваги й недоліки їх використання в освітньому процесі

Цифрові та віртуальні лабораторії. Приклади для окремих галузей знань. Доповнена реальність в освіті.

Сучасні підходи до аналізу даних. Комп'ютерні засоби обробки даних. Візуалізація кількісних даних.

Інтернет-технології. Хмарні технології, їх визначальні характеристики. Досвід застосування таких технологій в освіті.

Технології Веб2.0, Веб3.0, Веб4.0: сутність і основні відмінності в контексті освітньої галузі.

Сучасні технології навчання, які базуються на цифрових технологіях. e-learning, m-learning, b-learning: означення та сутнісні характеристики.

Штучний інтелект і освіта. Особливості його функціонування. Chat GPT та його можливий вплив на результати навчальної діяльності.

РОЗДІЛ 6 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Авшенюк, Н. М., Дяченко, Л. М., Котун, К. В., Марусинець, М. М., Огієнко, О. І., Сулима, О. В., & Постригач, Н. О. *Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів: аналітичні матеріали*. Київ: Центр. (2017).
2. Биков В.Ю. *Моделі організаційних систем відкритої системи освіти* : монографія. К. : Атіка, 2008. 684 с.
3. Бойчук В. М. *Методика професійного навчання* : навч. посібн.; за ред. проф. Р.С. Гуревича. Вінниця : ТОВ «ДІЛО», 2018. 437 с.
4. Вакалюк Т.А. *Проектування хмаро орієнтованого навчального середовища для підготовки бакалаврів інформатики: теоретико-методологічні основи* : Монографія / за заг. ред. проф. Спіріна О.М. Житомир: О.О.Євенок, 2018. 388 с.
5. Веприк С. А., Олефіренко Н. В. *Цифрові вміння сучасного вчителя. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи* : монографія. Нац. Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. І. Зязюна НАПН України, ХНПУ ім. Г. С. Сковороди.[за заг. ред. Н. Г. Ничкало, І. Ф. Прокопенка]. Київ : Ін-т

- освіти дорослих ім. І. Зязюна НАПН України ; Харків : ХНПУ, 2020. С. 452-457.
6. Вихрущ В. О. Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с
 7. Гуревич Р. С. Інформаційне суспільство: сучасні трансформації: монографія. Вінниця : ФОРМ Корзун Д.Ю. 2020. 401 с
 8. Гуревич Р.С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах. Вінниця, 2010. 410с.
 9. Гуржій, А. М., Гуревич, Р. С., Коношевський, Л. Л., & Коношевський, О. Л. *Мультимедійні технології та засоби навчання*. Гуржій А. М. (Ред). Вінниця: Нілан-ЛТД. 2017
 10. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. К. : Юрінком інтер, 2008. 1040 с.
 11. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система : довід, користувача. М-во освіти і науки України, Нац. «Еразмус+» офіс в Україні ; пер. з англ. за ред. Ю. М. Рашкевича, Ж. В. Таланової. Львів : Вид-во Львів.політехніки, 2015. 105 с.
 12. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп. К. : Видавництво Ліра-К., 2017. 456 с. URL: <http://lirak.com.ua/preview/12230.pdf>.
 13. Закон України «Про вищу освіту» / Сайт Верховної Ради в Україні – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
 14. Закон України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
 15. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
 16. Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі: монографія. НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка; за ред. М. Л. Смільсон; [М.Л.Смільсон, Ю. М. Лотоцька, М. М. Назар та ін.]. Київ: Пед. думка, 2015. 221с.
 17. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: словник. 2019. 134 с. <https://lib.iitta.gov.ua/718706>.
 18. Інформаційно-комунікаційні технології у професійно-технічній освіті : монографія / за ред. академіка НАПН України Гуржія А. М. у 2 частинах. Ч. 2. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. 375 с.
 19. Кабінет Міністрів України. (2015). *Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти*. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

20. Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів : зб. наук. пр. [за ред. В. Г. Кременя, М. Ф. Дмитриченко, Н. Г. Ничкало ; уклад.: М. В. Артющина, В. П. Тименко та ін.]. Київ : НТУ, 2015. 768 с.
21. Кремень, В. Г. (Ред.). (2014). *Національний освітній глосарій: вища освіта*. Київ.
22. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи. URL: http://pidruchniki.com/18980908/pedagogika/konkretno-metodologichni_printsipi_pedagogichnih_doslidzhen
23. Курлянд З.Н., Осипова Т.Ю., Гурін Р.С. Теорія і методика професійної освіти: навч. посіб. за ред. З.Н. Курлянд. К.: Знання, 2012. 390 с.
24. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
25. Литовченко І., Саєнко М., Голуб Т. Дидактичний потенціал цифрових освітніх технологій для освітнього процесу. Монографія. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 154 с.
26. Модернізація освіти в цифровому вимірі: монографія / за наук. ред. Н. Морзе, О. Буйницької. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 300 с.
27. Мукомел, С. А. (2017). Педагогічна аксіологія як наука про цінності освіти. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*, 125, 108–113.
28. Освіта дорослих : енциклопед. словн. / Нац. акад. пед. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих [та ін.] ; за ред. В.Г.Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упоряд.: Н. Г. Протасова, Ю.О.Молчанова, Т.В.Куренна ; ред. рада: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий, Н.Г.Ничкало [та ін.]. Київ : Основа, 2014. 490с.
29. Професійна педагогіка : підручник / Авт. : О. В. Грабовський, Л. В. Коломієць, О. С. Савельєва, А. В. Семенова, В. Ф. Яні; за заг. ред. А. В. Семенової. Одеса : Бондаренко М. О., 2020. 575 с.
30. Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : монографія / Житомир, держ. ун-т ім. І. Франка ; [кол. авт.: Антонова Олена Свгеніївна, Вознюк Олександр Васильович, Вітвицька Світлана Сергіївна та ін. ; за ред. О. А. Дубасенюк]. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 307 с.
31. Професійні стандарти і кваліфікації у країнах з високорозвинутою економікою / НАПН України, Ін- проф.-техн. освіти і освіти дорослих ; [Л. П. Пуховська, А.О.Ворначев, С. В. Мельник, Ю. І. Кравець ; за наук. ред. Л. П. Пуховської]. Київ : [НВП Полцграфсервіс], 2014. – 176 с.
32. Професійно-педагогічна компетентність : навч. посіб. / за ред. І.Л. Холковської. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 308 с.
33. Теоретико-методичні засади забезпечення якості освіти : монографія / [Д.В.Карамішев, Н. М. Гришина, О. В. Грибко, Т. В. Ревенко та ін.] ; за заг. ред. д.держ.упр., проф. Д. В. Карамішева. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2020. 180 с.

34. Теоретико-методологічні засади інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України : монографія / В. Ю. Биков, О. Ю. Буров, А. М. та ін. Київ: Компрінт, 2019. 214 с.
35. Трифонова О.М. Методична система розвитку інформаційно-цифрової компетентності майбутніх фахівців комп'ютерних технологій у навчанні фізики і технічних дисциплін у закладах вищої освіти: монографія. Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2019. 508 с.
36. Цифрова трансформація відкритих освітніх середовищ: колективна монографія / [колектив авторів]; за ред. В.Ю. Бикова, О.П. Пінчук. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2019. 186 с.
37. Яцишин А.В. Цифрові відкриті системи у підготовці аспірантів і докторантів. Монографія. Київ: ЦП Компрінт, 2020. 416 с.

РОЗДІЛ 7. ВИМОГИ ДО ПОДАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідницька пропозиція – це увиразнення ідеї власного наукового пошуку у вигляді доповіді та презентації до неї. Дослідницька пропозиція має відповідати напрямам дисертаційних досліджень з обраної спеціальності.

Дослідницька пропозиція - це науковий проект, який є стислим викладом науково-дослідних ідей стосовно розуміння та перспектив дослідження обраної наукової проблеми і передбачає виклад матеріалу на основі спеціально підібраних джерел та самостійно проведеного наукового пошуку з теми майбутнього дисертаційного дослідження, її актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених завдань, наукові досягнення вступника за обраною спеціальністю, висвітлені в його попередніх роботах, тощо.

Подання дослідницької пропозиції передбачає виступ-презентацію на 5-7 хвилин з обґрунтуванням актуальності проблеми майбутнього потенційного дослідження та стратегії дослідницького пошуку. Виступ має передбачати аналітичну оцінку стану проблеми або ж результати пілотного експерименту, а також представлення власних (оригінальних) варіантів вирішення представленої проблеми в галузі професійної освіти.

Прийнятним при поданні дослідницької пропозиції є обґрунтування її актуальності, стану розробленості на національному рівні та за кордоном, уточнення, якщо це можливо, мети і завдань дослідження. У виступі мають бути схарактеризовані наукові положення, які стануть основою майбутнього наукового пошуку, та потенційні практичні результати, які будуть отримані за результатами дослідження.

Рекомендується також продемонструвати наявні навчальні і наукові досягнення: дипломи за формальною освітою, сертифікати за неформальною освітою, досвід роботи за спеціальністю, наявність публікацій із зазначенням

типу (тези, стаття, монографія, індексування в наукометричних базах тощо), стажування, участь у наукових конференціях різного рівня).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за її калою ЄКТС	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання з незначними помилками
82-89	добре	B	вище середніх стандартів, але з певними помилками
75-81	добре	C	загалом змістовна робота зі значними помилками
64-74	задовільно	D	чітко, але зі значними недоліками
60-63	задовільно	F	виконання відповідає мінімальним критеріям
менше 60 балів	незадовільно	FX, F	незадовільно

Оцінка ECTS	Характеристика відповіді, характеристика знань та умінь здобувача
A (90-100 балів)	<p>5 (Відмінно) – високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. Усна відповідь правильна, повна, чітка, логічна, послідовна, змістовна, аргументована, вичерпна. Здобувач глибоко володіє поняттєво-термінологічним апаратом педагогічної науки і грамотно ним користується.</p> <p>Здобувач аналізує, зіставляє, узагальнює, систематизує факти з різних галузей наукового знання для обґрунтування власної позиції, виявляє ґрунтовні знання першоджерел і додаткової літератури, орієнтується в актуальних проблемах теорії та методики професійної освіти, «системно бачить шляхи їх розв'язання. Докладно розкриває відповідні методологічні та теоретичні положення теорії і методики професійної освіти, характеризує нормативні документи, проявляє обізнаність у питаннях історії проблеми, що розглядається, аналізує найважливіші досягнення вітчизняної педагогічної думки, педагогічної науки і професійної школи; інноваційні та інтеграційні процеси в освіті; оцінює досягнення зарубіжної педагогічної думки на різних етапах її розвитку; об'єктивні і суб'єктивні чинники, що визначають формування мети освіти і виховання особистості; обирає засоби і методи наукового дослідження, адекватні меті дослідницької і задачі; визначає ефективні форми, методи і засоби навчання, сучасні технології для вирішення конкретних освітніх завдань.</p> <p>Виклад матеріалу здійснюється українською літературною мовою. Здобувач проявляє творче, критичне мислення, показує навички практичного використання набутих знань у вирішенні дослідницьких завдань.</p>

Оцінка ECTS	Характеристика відповіді, характеристика знань та умінь здобувача
В (82-89 балів)	<p>4 (<i>Добре</i>) – достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного використання.</p> <p>Усна відповідь правильна, логічна, послідовна. змістовна, обґрунтована. Здобувач володіє поняттєво-термінологічним апаратом педагогічної науки на достатньому рівні і вміє ним користуватися. Здобувач посилається на думки відомих вчених, аналізує, зіставляє, узагальнює, систематизує факти з різних галузей наукового знання, виявляє знання першоджерел, орієнтується у проблемах теорії та методики професійної освіти, однак допускає деякі неточності.</p> <p>Демонструє належний рівень володіння знаннями з теорії і методики професійної освіти, історії проблеми, що розглядається, нормативних документів, найважливіших досягнень вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки на різних етапах її розвитку, педагогічної науки і професійної школи інноваційних та інтеграційних процесів в освіті; чинників, що визначають формування мети освіти і виховання особистості, але відповіді на деякі питання не є повними та вичерпними. Загалом уміє обирати засоби і методи наукового дослідження, адекватні меті дослідницької задачі; визначати ефективні форми, методи і засоби навчання, сучасні технології для вирішення конкретних освітніх завдань.</p> <p>Виклад матеріалу здійснюється українською літературною мовою.</p>
С (74-81 балів)	<p>4 (<i>Добре</i>) – середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками.</p> <p>Усна відповідь правильна, послідовна, змістовна, але допускаються фактичні помилки, неточності. Здобувач володіє поняттєво-термінологічним апаратом педагогічної науки, може ним користуватися. Здобувач посилається на думки відомих вчених, аналізує, зіставляє, узагальнює, систематизує факти з різних галузей наукового знання, виявляє знання першоджерел, орієнтується в актуальних проблемах теорії та методики професійної освіти, однак допускає неточності у викладі фактичного матеріалу</p> <p>Оперує теоретичним матеріалом з історії проблеми, що розглядається, нормативних документів, найважливіших досягнень вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки на різних етапах її розвитку, педагогічної науки і професійної школи; інноваційних та інтеграційних процесів в освіті; чинників, що визначають формування мети освіти і виховання особистості, але відповіді на питання не є повними та вичерпними. Загалом обирає засоби і методи наукового дослідження, адекватні меті дослідницької задачі; визначає ефективні форми, і засоби навчання, сучасні технології для вирішення конкретних освітніх завдань.</p> <p>Виклад матеріалу здійснюється українською літературною мовою.</p>
D (64-73 балів)	<p>3 (<i>Задовільно</i>) – середній рівень володіння теоретичними, практичними вміннями й навичками. Здобувач показує середній рівень сформованості наукової підготовленості. Усні відповіді на більшість питань в основному правильні, але неповні, не завжди чіткі, логічні, послідовні, змістовні, допускаються фактичні помилки, неточності. Здобувач володіє поняттєво-термінологічним апаратом педагогічної науки на середньому рівні. Загалом є теоретичним матеріалом з теорії і методики, історії професійної освіти, нормативних документів, питань вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки на різних етапах її розвитку, інноваційних та інтеграційних процесів в освіті однак допускає неточності у викладі фактичного матеріалу.</p>

Оцінка ECTS	Характеристика відповіді, характеристика знань та умінь здобувача
	Загалом обирає засоби і методи наукового дослідження, адекватні меті дослідницької задачі; визначає ефективні форми, методи і засоби навчання, однак відповіді не підкріплені фактажем.
E (60-63 бали)	3 (<i>Задовільно</i>) – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього. Здобувач показує нижче середнього рівень сформованості наукової підготовленості. Усні відповіді на більшість питань неповні, не завжди чіткі, допускаються фактичні помилки, неточності. Здобувач недостатньою мірою володіє понятійно-термінологічним апаратом педагогічної науки. Знання теоретичного матеріалу з теорії і методики, історії професійної освіти, нормативних документів, питань вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки на різних етапах її розвитку, інноваційних та інтеграційних процесів в освіті, ефективних форм, методів і засобів навчання поверхові, фрагментарні, не підкріплені фактажем.
FX (35-59 балів)	2 (<i>Незадовільно</i>) – низький рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками. Усні відповіді на більшість питань не завжди чіткі, допускаються грубі фактичні помилки. Здобувач має фрагментарні знання з теорії і методики професійної освіти, допускає суттєві помилки в характеристиці явищ, фактів. Здобувач не спроможний відтворити загальновідомі факти нормативних документів, питань вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки на різних етапах її розвитку, інноваційних та інтеграційних процесів в освіті, ефективних форм, методів і засобів навчання. Низький рівень володіння здобувачем обсягом і змістом понятійного апарату.
F (менше за 35 балів)	2 (<i>Незадовільно</i>) – низький рівень знань, відсутність практичних умінь у і навичок. Здобувач демонструє відсутність сформованості наукової підготовленості, не спроможний дати відповідь на жодне питання білету та на додаткові питання. Не володіє теоретичним матеріалом, не спроможний відтворити загальновідомі положення загальної педагогіки, теорії та методики професійної освіти, допускає суттєві фактичні помилки, які не може виправити допомогою навідних запитань екзаменатора; допускає грубе порушення логіки викладу.